



Canada stuk-voor-stuk (I):

Het Noorden



In een aantal artikelen willen wij de lezers van "Canada vandaag" eens wat meer vertellen over de verschillende Canadese gebieden en provincies

In dit eerste artikel gaan we 't hebben over het noordelijke deel van Canada, dat bijna de helft (3,9 miljoen km²) van het Canadese territorium beslaat en als zodanig ook het grootste afzonderlijke geografische gebied van het land vormt.

Gemeten vanaf de noordpunt van Ellesmere Island - minder dan 800 km van de Noordpool verwijderd - omvat het grondgebied van het Canadese Noorden de ijzige streken van de pool- en de sub-arctische gebieden van het Yukon Territory en de Northwest Territories (N.W.T.). Tot dit gebied, dat zich ongeveer 3000 km naar het zuiden uitstrekt, behoren ook kleine gedeelten van noordelijk Alberta, Saskatchewan, Manitoba en Ontario, een groot stuk van de provincie Quebec en het noordelijkste gedeelte van Labrador.

Ten noorden van het vasteland liggen de vele eilanden van de Noordelijke IJszee, die met ongeveer 2,3 miljoen km² land de grootste eilandengroep ter wereld vormen. Ook ligt hier een onafzienbare binnenzee, de Hudson Bay, waarin het Britse eilandenrijk zonder

een spoor na te laten zou kunnen verzinken.

Dit enorme territorium, waar zowel romantische legenden als keiharde realiteit nog samengaan, is nog altijd Canada's minst-bekende en dunst-bevolkte gebied.

Voor hen die gehard genoeg zijn om hier te leven, in het bijzonder de inheemse Indianen en de Inuit, is het een land waar leven en dood een onverbrekelijke verbintenis met de natuur zijn aangegaan, een land waar je moet jagen en vissen om je voedsel bijeen te krijgen, het land van kariboes (rendiersoort) en beren, van elanden en zeehonden, van walvissen en bergforellen. Een reis naar dit Noorden, in het bijzonder naar de Northwest Territories, is een tocht naar twee geheel verschillende beschavingen: de ene wordt ge-

dreven door de behoeften en de technologie van de hedendaagse samenleving, de andere is nog de traditionele inheemse levenswijze, die echter snel aan het verdwijnen is. Door de steeds toenemende winning van delfstoffen, het aanleggen van wegen en de uitvoering van projecten als de Alaska-pijpleiding, ziet de traditionele levenswijze zich genoodzaakt, zich aan te passen aan de moderne techniek en de verstedelijking, welke steeds meer van het Zuiden uit opdringen.

Zeer dun bevolkt

Met een bevolking van ca. 66.000 personen (minder dan een kwart procent van de totale Canadese bevolking) wordt dit enorme woeste gebied van bergen en toendra's, pakij's, geweldige meren en sub-arctische streken, bewoond door één mens per 65 vierkante kilometer!

Het grootste deel van de bevolking woont in de twee hoofdplaatsen: Whitehorse (16.000 inw.), Yukon Territory, en Yellowknife (10.000 inw.), Northwest Territories, en voorts nog in enkele kleinere plaatsen, voornamelijk in de N.W.T.

Terwijl ongeveer éénvijfde van de 25.000 bewoners van de Yukon uit Athapaskan-Indianen bestaat, is het opmerkelijk, dat van de bewoners der N.W.T. ruim de helft is samengesteld uit inheemse volksgroepen: Inuit (oorspronkelijke bevolking), Dene (van Indiaanse oorsprong) en een aantal Mestiezen (halfbloeden), afstammelingen van Franse en Indiaanse voorouders.

Ondanks het zware leven in een land, dat zulk een uitdaging vormt, is een gebruikelijke misvatting over het Noorden dat het klimaat er zó vijandig is, dat alleen poolberen en Inuit het kunnen verdragen. De winterstormen in de prairiën van West-Canada kunnen 't in woestheid en grimmige koude echter vaak opnemen tegen het allerongunstigste weer in het Noorden!

Droog klimaat

Merkwaardigerwijze is 't daar in het Noorden een heel droge wereld, met zeer weinig regen of sneeuw. Dat komt voornamelijk door de hoge barrière die de St. Elias Mountains, de scheiding tussen de Yukon en de Northwest Territories, vormen. Met verschillende toppen boven de 3000 meter - met inbegrip van de Mount Logan, met 6050 m de hoogste Canadese berg - houdt de St. Elias-keten de vochtige lucht van de Stille Oceaan vast.

In de winter ligt de sneeuw dikwijls hoger in Ottawa en Montreal en al zijn de winters in het Noorden weliswaar langer, ze zijn nauwelijks strenger dan in veel streken in het zuiden van Canada. De gemiddelde januari-temperatuur in